

Principper for en ny dimensioneringsmodel

I Aftale om en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne fra maj 2025 fremgår følgende tekst som en ny dimensioneringsmodel:

2. oktober 2026
Sagsnr.: 25/30800

"Aftalepartierne tilslutter sig, at principperne for en ny dimensioneringsmodel aftales mellem regeringen, arbejdsmarkedets parter og erhvervsskolesektoren i Aftale om kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne jf. initiativ 1.5. Principperne skal basere sig på resultaterne af evalueringen af dimensioneringsmodellen samt en ambition om, at model og proces for dimensionering skal forenkles. Børne- og Undervisningsministeriet gives bemyndigelse til at fastlægge de nærmere detaljer, herunder nye objektive parametre i dimensioneringsmodellen inden for rammerne af principperne. Den konkrete model færdigudvikles efter høring i Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser".

Fagbevægelsens Hovedorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier-Bestyrelserne og Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier-Lederne, Danske SOSU-skoler Bestyrelserne, Danske SOSU-skoler Lederne og Danske Landbrugsskoler og regeringen er enige om følgende principper for en ny dimensioneringsmodel:

Nr.	Princip	Uddybning
1	Modellen skal i højere grad bidrage til balance ved at udtage de mest relevante uddannelser til dimensionering, dvs. uddannelser, som vedvarende og i betydelig grad optager for mange elever på grundforløb 2 sammenholdt med uddannelsernes lærepladsmuligheder og nyuddannedes beskæftigelse. Modellen skal bidrage til, at der på de forskellige erhvervsuddannelser skabes en balance mellem antallet af elever og mulighederne for at få en læreplads/efterfølgende beskæftigelse. Dermed skal modellen bidrage til, at der uddannes flere faglærte inden for brancher med mangel på arbejdskraft. Modellen skal isoleret set ikke bidrage til, at der samlet set uddannes færre faglærte.	Princippet skal imødekomme, at den objektive dimensioneringsmodel ikke formår at udtage alle relevante uddannelser til dimensionering (hovedkonklusion i evalueringen).
2	Modellen skal understøtte en højere grad af stabilitet i, hvilke uddannelser der dimensioneres og i størrelser på de tilhørende kvoter. Samtidig skal modellen sikre tilstrækkelig responsivitet, hvis der opstår særlige eller pludselige ændringer i behovet for arbejdskraft på uddannelserne.	Princippet skal imødekomme, at der, jf. evalueringen, er store udsving i hvor mange og hvilke uddannelser, der udtages til dimensionering. Intentionen er endvidere at give skolerne bedre mulighed for at planlægge deres optag og sikre faglige og økonomiske bæredygtige hold. Princippet skal endvidere ses i lyset af det politiske ønske om, at model og proces for dimensionering skal forenkles.

Nr.	Princip	Uddybning
3	Modellen skal have kriterier og parametre, der omfatter alle relevante elever. Modellen skal dog samtidig tage højde for, at frafald i overgangen mellem grundforløb og hovedforløb også kan skyldes andre faktorer end manglende lærepladser. Overgangsfrekvens (defineret som andel elever med fuldført grundforløb 2, der tre måneder efter er overgået til uddannelsesaftale) og ledighedsgrad vil være parametrene i den nye model Elever, som falder fra i løbet af grundforløb 2, skal således ikke tælle negativt i den objektive model. De to parametre skal supplere hinanden. Det betyder at der bl.a. skal tages hensyn til uddannelser, som har en lav overgang til uddannelsesaftale, men samtidig en meget lav ledighedsgrad. Endelig skal modellen tage særligt hensyn til små uddannelser.	Evalueringen redegør for, at det kan være problematisk, at, at overgangsfrekvensen i dag beregnes pba. elever, der er uddannelsesaktive, men altså ikke elever, der er faldet fra i overgangen mellem grundforløbets 2. del og hovedforløb.
4	Det såkaldte modelparameter, som i den nuværende objektive model anvendes til at estimere behov for arbejdskraft på længere sigt, udgår, da parameteret vurderes at give et for usikkert grundlag for dimensionering. Det vil fortsat være muligt for de faglige udvalg at benytte DA og FH's modelparameter som led i høringen af udvalgene, der ligger til grund for REU's indstillinger jf. princip 5.	Evalueringen påpeger, at modelparameteren primært er baseret på historiske og statistiske tendenser på arbejdsmarkedet og ikke i tilstrækkelig tager grad højde for fremtidige tendenser for særligt efterspørgslen som følge af fx den teknologiske udvikling eller politiske tiltag. Modelparameterens kompleksitet er høj. I tillæg anvendes i praksis flere forskellige modelparametre, da DA og FH beregner modelparametre til brug for Læreplads-AUB, som ligeledes indgår i høringen i REU. Afskaffelse af modelparameteren i den objektive model skal også ses i lyset af det politiske ønske om, at model og proces for dimensionering skal forenkles.

Nr.	Princip	Uddybning
5	Det fastholdes, at REU skal afgive indstilling til de uddannelser, som den nye dimensioneringsmodel foreslår dimensioneres herunder kvotestørrelser. REU skal desuden afgive indstilling til den objektive fordeling af kvote på institutioner. Det fastholdes tillige, at REU kan indstille, at en uddannelse dimensioneres og indstille niveau for tilhørende kvotestørrelse, selvom uddannelsen ikke opfylder de objektive kriterier for dimensionering (såkaldt frivillig dimensionering). Til brug for afgivelse af indstillinger vil REU indhente udtalelser fra de faglige udvalg. Udvalgene kan i den forbindelse give input i forhold til eksempelvis geografi, sikring af bæredygtige faglige miljøer og vurdering af det fremtidige behov for kvalificeret arbejdskraft. Sidstnævnte eksempelvis baseret på DA/FH's modelparameter eller Statistikudvalget på det offentlige områdes rapporter. Fravigelser fra dimensioneringsmodellen skal være baseret på vægtige argumenter.	Princippet skal imødekomme, at der kan være forhold, som ikke umiddelbart kan ses i data, men som er afgørende for beslutningen om, hvorvidt en uddannelse bør dimensioneres.

Parterne er desuden enige om, at:

- Parterne vil få mulighed for at give bemærkninger til ministeriets forslag til en ny dimensioneringsmodel, inden modellen sendes i høring i Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU).
- Parterne vil desuden få mulighed for at give bemærkninger til forslag til vægtige argumenter, der vil kunne benyttes af REU ved fravigelser fra dimensioneringsmodellen.
- Den konkrete model færdigudvikles efter høring i Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelse (REU) og besluttet endeligt af Børne- og Undervisningsministeren. Herefter ændres indhold i modellen ikke med mindre særlige forhold taler herfor.